

CPT v skratke

Odporúčané texty

- ▶ Správy z návštev CPT, odpovede vlád, verejné vyhlásenia a súhrnné správy sú prístupné na webovej stránke CPT.
- ▶ CPT vypracoval normy upravujúce zaobchádzanie s osobami zbavenými slobody. Súhrn týchto noriem je uverejnený v brožúre „Normy CPT“.
- ▶ Bližšie informácie o mandáte a pracovných metódach CPT sa nachádzajú v texte „Európskeho dohovoru na zabránenie mučeniu a neludskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu“ a v jeho „Výkladovej správe“.

Ďalšie informácie poskytnite:

Secretariat of the CPT
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
Francúzsko

Internet: www.cpt.coe.int
E-mail: cptdoc@coe.int
Tel.: +33 (0)3 88 41 39 39
Fax: +33 (0)3 88 41 27 72

www.coe.int

Rada Európy je najvýznamnejšou organizáciou na ochranu ľudských práv na európskom kontinente. Rada Európy má 47 členských štátov, vrátane 28 členských štátov Európskej únie. Všetky členské štáty Rady Európy podpísali Európsky dohovor o ľudských právach zameraný na ochranu ľudských práv a na podporu demokracie a právneho štátu. Európsky súd pre ľudské práva dohliada na dodržiavanie dohovoru v členských štátoch.

PREMS 109215

SLK

**Európsky výbor
na zabránenie mučeniu
a neludskému či ponižujúcemu
zaobchádzaniu alebo trestaniu (CPT)**

Prevenia zlého zaobchádzania s osobami zbavenými slobody v Európe

■ CPT organizuje návštevy v miestach zadržiavania s cieľom posúdiť, ako sa zaobchádza s osobami zbavenými slobody.

■ K týmto miestam patria väznice, nápravno- výchovné zariadenia pre mladistvých, policajné stanice, útvary policajného zaistenia pre cudzincov, psychiatrické nemocnice, domovy sociálnych služieb atď.

■ Delegácie CPT majú neobmedzený prístup na miesta zadržiavania a právo voľne sa v nich pohybovať. Rozhovory s osobami zbavenými slobody vedú bez prítomnosti tretej osoby a slobodne komunikujú s každým, kto im môže poskytnúť informácie.

■ Po každej návšteve zašle CPT dotknutému štátu podrobnú správu. Správa obsahuje zistenia CPT a jeho odporúčania, pripomienky a žiadosti o informácie. CPT požaduje aj podrobné odpovede na otázky, ktoré položil vo svojej správe. Tieto správy a odpovede sú súčasťou permanentného dialógu s jednotlivými štátmi.

■ Úplný názov výboru je „Európsky výbor na zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu“. Zvýrazňujú sa tak dve dôležité charakteristiky výboru: po prvé, jeho celoeurópska pôsobnosť, a po druhé, skutočnosť, že výbor sa nezameriava len na „mučenie“, ale na celé spektrum situácií, ktoré by mohli predstavovať „neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie“.

System návštev

■ Návštevy vykonávajú delegácie, ktoré spravidla tvorí niekoľko členov CPT. Sprevádzajú ich pracovníci sekretariátu výboru a v prípade potreby ďalší experti a tlmočníci.

■ Delegácie CPT vykonávajú návštevy v pravidelných cykloch (spravidla raz za štyri roky), ale môžu sa konať aj návštevy „ad hoc“, ak je to potrebné.

■ Výbor musí dotknutý štát informovať o svojom úmysle vykonať návštevu. Na základe tejto informácie môže delegácia CPT kedykoľvek navštíviť ktorékoľvek miesto, kde sa môžu nachádzať osoby zbavené slobody.

Spolupráca a dôverný charakter

■ Zásady spolupráce a dôvernosti zakotvuje medzinárodný dohovor, ktorým sa zriaďuje CPT.

- ▶ Spolupráca s národnými orgánmi je jadrom činnosti CPT, keďže jeho cieľom je chrániť osoby zbavené slobody, a nie odsudzovať štáty za porušenie práva.
- ▶ Ďalšou charakteristickou črtou činnosti CPT je dôvernosť: zistenia výboru, jeho správy a odpovede vlády sú v zásade dôverné. Napriek tomu sa značná časť informácií o činnosti CPT sprístupňuje verejnosti.

Publikácie

- ▶ O uverejnenie správy CPT a vlastnej odpovede môže požiadať samotný štát. Až doteraz sa väčšina štátov rozhodla, že tieto dokumenty zverejní.
- ▶ Ak štát nespolupracuje s CPT alebo odmietne zjednať nápravu v súlade s jeho odporúčaniami, výbor sa môže rozhodnúť urobiť verejné vyhlásenie.
- ▶ Okrem toho CPT pripravuje súhrnnú správu o svojej činnosti, ktorá sa uverejňuje raz ročne.

Štruktúra CPT

- ▶ Členmi CPT sú nezávislí a nestranní experti z rôznych oblastí, medzi ktorými sú právnici, lekári a odborníci na väzenské alebo policajné záležitosti.
- ▶ Výbor ministrov Rady Európy volí jedného člena výboru za každý zmluvný štát. Členovia plnia svoje úlohy ako súkromné osoby (t. j. nezastupujú štát, za ktorý boli zvolení.) Aby sa lepšie zaručila nezávislosť členov výboru, nezúčastňujú sa návštev toho štátu, za ktorý boli zvolení.
- ▶ Sekretariát CPT je súčasťou Rady Európy.

Východiská

- ▶ CPT bol zriadený na základe „Európskeho dohovoru na zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu“ Rady Európy, ktorý nadobudol účinnosť v roku 1989.
- ▶ Vychádza z článku 3 Európskeho dohovoru o ľudských právach, ktorý ustanovuje, že „nikto nemôže byť vystavený mučeniu alebo neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu“.
- ▶ CPT nie je orgánom vyšetrovania, ale predstavuje mimosúdny preventívny mechanizmus, ktorý má chrániť osoby zbavené slobody pred mučením a ďalšími formami zlého zaobchádzania. Dopĺňa tak justičnú činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva.

Ratifikácie

- ▶ Dohovor ratifikovalo 47 členských štátov Rady Európy.
- ▶ Dohovor je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy. Výbor ministrov Rady Európy môže na prístupenie k dohovoru vyzvať aj ktorýkoľvek nečlenský štát Rady Európy.